

K 8866
2

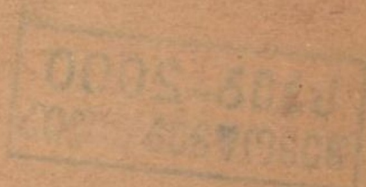
8.866

პროფ. გეხტმანი

2

მოკლე სანიმუშო პროგრამა

სოფლის, დაბის, ძალაძის, კურორტის ან
რაიონის გეოგრაფიულ და ეკონომიურ-
გეოგრაფიულ აღწერისა

საქართველოს გეოგრაფიული საზ. გაგაცემა

თბილისი—1934

13-02-2000 წელს გაცემული წიგნი

საქართველოს მემორიალი

საქართველოს მემორიალი

საქართველოს მემორიალი

საქართველოს მემორიალი

სკ-2000
შემოწმებულია

გაზ. „კომუნისტი“-ს გა-ბის სტამბა, კამოს ქ., № 68

მთავ. რწმ. 506.

შეკვ. № 672.

ტირაჟი 1.500

წინასიტყვაობა

მკითხველთათვის საყურადღებოთ წარმოდგენილი „გეოგრაფიული და ეკონომიური ცნობათა შეკრების მოკლე სანიმუშო პროგრამა“ მიზნათ ისახავს დახმარება გაუწოს იმ პირებს, ვინც მოისურვებდა ხელი მოკიდოს ჩვენი რესპუბლიკის ამა თუ იმ მხარის აღწერის საქმეს „მოკლე პროგრამა“ პრეტენზიას არ აცხადებს მის სისრულეზე ან ორიგინალობაზე. შემდგენელი ფიქრობს, რომ ეს პროგრამა არ იქნება უსარგებლო როგორც დამხმარე საშუალება ჩვენი ახალგაზრდა მხარეთმცოდნე-თათვის.

პროფ. გ. გუხტყანი.

158.866
2

მოკლე სანიმუშო პროგრამა

სოფლის, დაბის, ქალაქის, კურორტის ან რაიონის გეოგრაფიულ და ეკონომიურ-გეოგრაფიული აღწერისათვის

1. ოგოგრაფია და გეოლოგია.

1) ასაწერ აღგილის ხასიათი და საერთო სახე: მთიანი, ბორცვიანი, ვაკე, ბარი, უდაბნო და სხვ.—ასაწერ აღგილში არსებული მთის ჯიშები: რბილი, ფხვიერი, მაგარი.—მთავარ მთის ჯიშების გამოსვლა და გაშიშვლება.—გაშიშვლებულ მთის ჯიშების სიძლიერის დაწვრილებით აღწერა.—ფენათა დალაგება: ჰორიზონტალური, ვერტიკალური, დახრილი ტალღისებური გადახევა და ნაოჭები.

2) ხეობები, ღრე და ღელეები (მათი სიღრმე, სიგანე და სიგრძე), მათი დაქანება: რამდენად მოფენილია მცენარეულით (ხეებით, ბუჩქებით).—გაშიშვლებულ ხეობების, ღრეების და ღელეების მთის ჯიშები (სილა, თიხა, კირნარი და სხვ.).—ღელეების და ღრეების წარმოშვების და ზრდის მიზეზები.—ღელეების წინააღმდეგ ბრძოლის საშუალებანი.

3) გამოქვაბულები: მათი მდებარეობა, ფორმა, სიდიდე და მთის ჯიშები, სადაც გამოქვაბულები წარმოიშვენ.—გამოქვაბულების წარმოშვება (მიმდინარე წყლით გარეცხვით, გამოქარვით; გამოთხრილია თუ გაფართოვებულია ადამიანის მიერ).—ჩაყარდნილი აღგილი (Провалы)—მიწის ქვეშა ხვრელები.—გიფსის და ქვამარილის ბუდობი.—სტალაქტიტები და სტალაგმიტები.

4) სასარგებლო მადნეული ასაწერ ადგილას (ქვე-
ნახშირი, მარგანეცი, მარილები, აზბესტი, ფიქალი, თიხა,
კირნარი, ბარიტი, „გუმბრინი“, „ასკანიტი“, რკინა, სპი-
ლენძი, ნავთი და სხვ.).—დაწვრილებითი აღწერა იმ ად-
გილებისა, სადაც ისინი მოიპოვება (რა მანძილით არის
დაშორებული სოფლიდან, დაბიდან ან ქალაქიდან, რა
ადგილშია—ადგილობრივი სახელწოდება—და რა მიმარ-
თულებით მდებარეობს.).—ქვების და მთის ჯიშების ამო-
ლება და გადამუშავება შენობის და წისქვილის
ქვის გასაკეთებლად.—კირნარის გამოწვა, აგურის, კრა-
მიტის, თიხის ქურჭლეულის დამზადება.—დამუშავების
წესები და საშუალებანი.

2. წყლები.

1) მდინარეები და მათი შენაკადები; წყალვარდნი-
ლები; მორევები; ჩანჩქერები; ჩქერები; მდინარის კუნძუ-
ლები; მათი სახელწოდება.—მდინარის სიგანე, სიგრძე და
დინების სისწრაფე.—მდინარის დაკარგვა მიწის ქვეშ.
მდ. ნაპირები (ციცაბო, დაქანებული, ქვიანი, თიხიანი და
სხვ.).—ცვალებადი წყლის კალაპოტი.—შვავი.—მდინა-
რის აღიდება (წალეკვა) გაზაფხულზე და შემოდგომა-
ზე; მდინარის რეჟიმი ზაფხულში და ზამთარში.—მდინა-
რის წყლის თვისებები (ფერი, ტემპერატურა, გამჟვრვა-
ლობა; გაყინვის და გაღობის დრო.—ყინულის სისქე.—
წყალდიდობა, (მისი ხანგრძლივობა).—მდინარის გადა-
რეცხვის და დანოშვის (НОВЫМ) ხასიათი.—მდ. ფსკე-
რის ხასიათი (ქვიანი, სილიანი და სხვ.).—მოფენილია
მდინარის ნაპირები მცენარეულით თუ არა (ტყე, ბუჩქ-
ნარი, ბაღები, ბოსტნები).—მთის მდინარეები; მათი დი-
ნების სიძლიერე.—მთის მდინარეების წყლის რეჟიმი.

2) წყაროები და მათი სახელწოდება.—მათი მდებარე-

რეობა.—წყაროების ტემპერატურა და შემადგენლობა (გემო, სუნი, მარილიანი, გოგირდიანი, რკინიანი, კირიანი, მწარე და სხვ.).—წყაროების და ქვეწიადაგის წყლების დამშლელი ხასიათი (შვავი, მეწყერი).—მუდმივი და ადგილცვალებადი წყაროები.—წყაროების წყლის დებიტი.—არის თუ არა მინერალური და სამკურნალო წყლები (ცხელი, თბილი, ცივი); ამ წყლების შემადგენლობა; წყლის დებიტი; სარგებლობს თუ არა ადგილობრივი მოსახლეობა მინერალურ და სამკურნალო წყლებით და ტალახით; რომელ ავადმყოფობისაგან მკურნალობს მოსული და ადგილობრივი მოსახლეობა ამ წყლებით და ტალახით (აწერეთ დაწვრილებით ის მინერალური და სამკურნალო წყაროები, რომლებიც ცნობილია მხოლოდ ადგილობრივ მოსახლეობისათვის; აღნიშნეთ ზუსტად მათი ადგილმდებარეობა).

3) ტბები და ჭაობები.—მათი სახელწოდება.—ტბების რაოდენობა, ადგილმდებარეობა, სიდიდე, ფორმა, სიღრმე, უდიდესი სიღრმე.—ერთვის თუ გამოდის მდინარეები ტბიდან.—ტბების ნაპირები: დაბლობი, ციცაბო, ჭაობიანი, სილნარი, ქვიანი.—ტბის წყლის თვისება (მლაშე, უმარილო).—ტბის წყლის ფერი.—ტბის წყალმცენარეები.—ტბის გადიდება, დაშრობა, დაჭაობება.—მცენარეულობა ტბის ნაპირებზე.—იყინება ტბა თუ არა.—ტბაში გავრცელებული თევზების ჯიშები.—ტბის სამეურნეო მნიშვნელობა.—ჭაობების ზოგადი დახასიათება.

4) მყინვარები და მათი ადგილმდებარეობა; მყინვარის ადგილობრივი სახელწოდება; მყინვარის მოძრაობის ხასიათი და სხვ.

3. ჰ ა ვ ა

1) ასაწერი ადგილების ჰავა.—ზამთრის და ზაფხულის ხანგრძლივობა.—შემოდგომის და გაზაფხულის ხასიათი.—შემოდგომის და გაზაფხულის რთვილი.—ზა-

ფხულის ყველაზე უფრო ცხელი და ზამთრის ყველაზე უფრო ცივი დღეები.—მოწმენდილი, მოღრუბლული და წვიმიანი დღეთა რიცხვი.—ადგილის რელიეფის გავლენა ტემპერატურის რხევაში.

2) ატმოსფერულ ნალექების წლიური რაოდენობა; ატმოსფერულ ნალექების საერთო რაოდენობა თვეების მიხედვით.—წვიმა, ქარიშხალი, სეტყვა, თოვლი (მისი სიდიდე); წვიმის ქარიშხალის და სეტყვის სიხშირე წლის განმავლობაში.

3) ქარი; ადგილობრივი ქარები.—ქარის გავლენა ამინდზე.—მთავარი ქარები და მათი ტემპერატურა.

4) გვალვა და მისი ხანგრძლივობა.—

5) ამინდის გავლენა ბალის, ბოსტნის, ვენახის და მინდვრის კულტურის მავნებლების გავრცელებაზე.—ამინდის გავლენა მოსავალზე.—მცენარეთა და ნათესების დაზიანების შემთხვევები ყინვისაგან, გვალვისაგან, წვიმისაგან, სეტყვისაგან, რთვილისაგან, ქირხლისაგან და ნაადრევი (დილის) ყინვებისაგან.

4. ნ ი ა დ ა გ ი.

1) სხვადასხვა ნიადაგების გავრცელების დამოკიდებულება რელიეფისაგან.—ნიადაგის ნაყოფიერება.—სხვადასხვანიადაგების დამუშავების წესები.—მცენარეულობა და ნიადაგის კულტურული მდგომარეობა (სახნავი, მდელო—სარწყავი, მდელო—ურწყავი, ტყე—წიწვიანი, ტყე—ფოთლოვანი ან შერეული).—ნიადაგის ფერი: შავი, წაბლისფერი, ნაცრისფერი და სხვ.—ნიადაგის სიმაგრე (ფხვიერი, მიმკრობი და სხ.).

2) ნიადაგის სტრუქტურა (მარცვლოვანი, გოროხოვანი, ღორღიანი, მტვერისებური); ნიადაგის შემადგენელი ნაწილები (სილა, ხვრიში, ხვინჯა და სხვ.).

3) ქვენიადაგის შემადგენლობა (სილა, თიხა, კირნარი და სხვ.).

4) სხვადასხვა ნიადაგების ადგილობრივი სახელწოდება.
5) ნიადაგის ვერტიკალური ზონალობის ხასიათი.

5. მელიორაცია.

1) მორწყვა; მორწყვის წესები.—საინჟინერო არხები და რუები; მათი მნიშვნელობა და გამოყენების ხასიათი.—ყანების, ბოსტნების, ბაღების, ვენახების და ტექნიკური კულტურების მორწყვის წესები.

2) ჭაობების დაშრობა, ამ დაშრობის სისტემები.—ამომშრალ ადგილების გამოყენება სხვადასხვა სასოფლო-სამეურნეო კულტურისათვის.

3) სხვა მელიორაციის სახეები.

6. მცენარეულობა.

1). ტყეები და ტყეების მასივები; მათი ადგილმდებარეობა; მათი საერთო სივრცე; ტყის ხნოვანობა.—ვაკრცვლებული მერქიანი ჯიშები (ფოთლოვანი, წიწვიანი).—ძვირფასი ჯიშები.—ტყის მერქანის ექსპლოატაციის წესები; გაჩეხვის წესები და მისი ტექნიკა; ტყის მოვლა; ტყის ხანძარი; ტყის დაცვა; ტყის პროდუქტები (შეშა, ფიჩხი, საშენი მასალა და სხვა); ტყესთან დაკავშირებული ხელობა (ნადირობა, ნახშირის გამოწვა, ფისის მიღება შეშის დამზადება და სხვ.); არის თუ არა გავრცელებული ხის დამამუშავებელი შინა-მრეწველობა; აძოვებენ თუ არა საქონელს ტყეში (როდის, რატომ; რა გავლენას ახდენს ტყეზე).—ხეტყის მასალის დამზადება და გეგმების შესრულება; ტყეების ხელოვნურად მოშენება; სახელმწიფო და ადგილობრივ მნიშვნელობის ტყეები.—საკურორტო ტყეები.—ტყის ხე-ხილი და ხილი;

სოკოები; მათი აწერა; რამდენად გავრცელებულია მათი დაკრეფა და სხვადასხვა სახით გამოყენება.—თრიმლოვანი მცენარეულობა; მათი ბოტანიკური და ადგილობრივი სახელწოდება; მათი გამოყენება.

2) მდელოების მცენარეულობა; მდელო: სარწყავი, ჭაობიანი, შშრალი, ტყიანი,—მდელოს გამოყენება (საქონლის ძოვება, სათიბი, თივის რაოდენობა და ღირსება).—არის თუ არა შემთხვევები სახნავ-სათესი მიწების და ყამირის ველათ გაშვებისა.

3) ჭაობების მცენარეულობა. — მცენარეულობის ცვალებადობა ჭაობების გაშრობის შემდეგ.

4) ველი—მდელოს, ქვიანი, ვატიწვეროვანი, აბზინტოვანი, ბიცოვანი; ველში მცენარეულობის განვითარება წლის სხვადასხვა დროში.

5) ტყის, მდელოს, ველის, ჭაობის გადაქცევა სახნავ-სათეს მიწებად.—მინდვრის სარეველა მცენარეების მთავარი წარმომადგენლები და მათი გავრცელების სიხშირე შემოდგომის, გაზაფხულის ნათესებში და ბოსტანში.

6) გარეული ტექნიკური და საკვები მცენარეები.—მინდვრის, ბაღის და ბოსტნის კულტურული მცენარეები.—გემოვანი მცენარეები (თამბაქო, ჩაი და სხვ.).—სამკურნალო მცენარეები (ადგილობრივი მცხოვრებნი, რომელ სამკურნალო მცენარეებს სთვლიან უფრო სასარგებლოდ; ამ სამკურნალო მცენარეების სახელწოდება).

7) მცენარეულობის ვერტიკალური ზონალობის დახასიათება.

7. ჭაუნა (ცხოველები).

1) ასაწერ ადგილის გარეული ცხოველები (ძუძუმწოვარი, ქვემძრომნი, ფრინველები, მწერები).—ადამიანისათვის სასარგებლო და მავნე ცხოველები ამ ადგი-

ლას.—სარეწავი ცხოველები (რომელ ცხოველებზემაც დირობენ ბეწვეულის და ტყავის მისაღებათ: დათვი, მელა, მგელი, კვერნა და სხვ.).—სარეწავო გარეული ფრინველები (ბატი, იხვი, ვნოლი, კაკაბი, ხოხობი, როჭო, შურთხი და სხვ.).

2) ადგილობრივ წყლებში გავრცელებული თევზის ჯიშები.—მათი დახასიათება.

8. მოსახლეობა.

1) ასაწერ ადგილის მოსახლეობის საერთო რაოდენობა და მისი ზრდის დინამიკა პირველ ხუთწლეულის განმავლობაში.—მოსახლეობის განაწილება სქესის, ასაკის და სოციალურ მდგომარეობის მიხედვით.—მოსახლეობის სიმჭიდროვე.—მოსახლეობის ორგანიზული და მექანიკური ზრდის დინამიკა პირველ ხუთწლეულის განმავლობაში.—მოსახლეობის შრომის უნარიანობა.—დაქირავებულ მუშების რიცხვი მრეწველობაში, აღმშენებლობაში, სოფლის მეურნეობაში და სხვ.; დაქირავებული მუშაქალების რიცხვი; მრეწველობის და სოფლის მეურნეობის უზრუნველყოფა მუშა ხელით; მოსახლეობის არა სამაშაო-მოქმედო საქმიანობა და სამუშაოზე გარეთ წასვლა.—შრომის სოციალისტური ფორმები.

9. ენერგეტიკა.

1) საწვავ-საბოძის სახეები: ა) ქვანახშირი, ბ) ნავთი და სხვ.

2) „თეთრი ნახშირი“; მდინარეების და წყალვარდნილების ძალა, როგორც ენერგეტიული ბაზა.

3) ელექტროფიკაცია; მთავარი ელსადგურების დახასიათება და მათი სიმძლავრე.

4) მექანიკური და ცოცხალი გამწევი ძალა სოფლის მეურნეობაში.

10. ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა.

1) რკინის გზები; რკინის გზების ლიანდაგის სიგრძე.—რკინის გზების ქსელის სიხშირე.

2) ავტოტრანსპორტი.

3) გზატკეცილები, შარა გზები, სოფლის გზები და საჭაპანზიდვო ტრანსპორტი.—გზების მდგომარეობა.

4) ტვირთბრუნვა.

5) ნავთსადგური და მისი მუშაობის დახასიათება.

6) არის თუ არა ფოსტა-ტელეგრაფის განყოფილება და ტელეფონი.

7. როდის გაიყვანეს პირველად ტელეგრაფი; ტელეფონი, რადიო.

8) როგორ იღებს მოსახლეობა კორესპონდენციას, ჟურნალ-გაზეთებს და სხვ.

9) რამდენი დღის შემდეგ მოდის დაზღვეული და უბრალო წერილი, გაზეთები, ამანათი და სხვ.

11. მ რ ე წ ვ ე ლ ო ბ ა .

1) მძიმე და მსუბუქი მრეწველობის დარგები.—ფაბრიკები და ქარხნები.—მათი მოკლე ისტორია (დაარსების წელი, პირველი მუშები, განვითარების საფეხურები, ფაბრიკის ან ქარხნის მდგომარეობა ამჟამად).

2) მუშა-მოსამსახურეთა რიცხვი.

3) ფაბრიკების და ქარხნების საერთო პროდუქცია; ძირითად ფონდების ღირებულება, მოწყობილობის და ძრავების სიმძლავრე; დამუშავებულ პროდუქციის რაოდენობა ნატურალურ ერთეულებში; პირველ ხუთწლედის განმავლობაში აგებული საწარმოები (წამოწყებები) და მათი ზვედრითი წონა თანახმად მუშათა რიცხვისა და საერთო პროდუქციისა; წამოწყებების ახალი სახეები

და პროდუქტები, რომლებიც უწინ არ მზადდებოდა ასაწერად ადგილას.—კოოპერატიული მრეწველობა და მისი სახეები: სამრეწველო კოოპერაციის საერთო ბრუნვა ინდივიდუალური)

4) სახელოსნო წარმოება; ხელოსნობის, რომელი სახეები და დარგებია გავრცელებული ასაწერად ადგილას (აწერეთ ცალ-ცალკე); სახელოსნო წამოწყებათა საშუალო პროდუქცია.—სახელოსნო არტელები“. სახელოსნო წარმოების პროდუქცია.—უძველესი ხელოსნობანი.—ხელოსნების რიცხვი.

12. მიწათსარგებლობა.

1) კოლმეურნეობათა, საბჭოთა მეურნეობათა და ინდივიდუალურ მეურნეობათა მიწათსარგებლობა.

13. სოფლის მეურნეობა (მიწადმოქმედება).

ა) ზოგადი ნაწილი.

1) ასაწერად ადგილის სოფლის მეურნეობის სპეციალიზაცია და ამ სპეციალიზაციის მიღწევები.

2) სახმარ მიწების განაწილება სექტორების (საბჭოთა მეურნეობათა, კოლექტიურ მეურნეობათა და ინდივიდუალურ მეურნეობათა) შორის.

3) ნათესების საერთო ფართობი და მისი დინამიკა; ნათესების ფართობი სექტორების მიხედვით; ნათესების ფართობი და კულტურების ზვედრითი წონა; ნათესების ფართობის ზვედრითი წონა სექტორების მიხედვით; სხვადასხვა კულტურების ფართობის ზვედრითი წონა სექტორების მიხედვით.

4) მოსავლიანობა სექტორების და კულტურების მიხედვით.

5) სამანქანო - სატრაქტორო სადგურების მშენებლობა.

6) სოფლის მეურნეობის საერთო და სასაქონლო პროდუქცია სექტორების მიხედვით და პროდუქციის დინამიკა.

7) სასოფლო სამეურნეო ინვენტარი სექტორების მიხედვით (ტრაქტორები, კომბაინები, ავტომობილები, სამკალი—მანქანები, გასანიავებელი მანქანები, ექსტირპატორები, გუთანის, ნამგალი, ცელი, თოხი და სხვ.).

8. სოფლის მეურნეობის მექანიზაციის ტემპები.

9) სოფლის მეურნეობის კოლექტივიზაცია და მისი დინამიკა.

10) სასოფლო სამეურნეო არტელები.—კოლმეურნეობათა უპირატესობა შედარებით ინდივიდუალურ მეურნეობასთან.

11) საბჭოთა მეურნეობათა მშენებლობა და მისი წამყვანი როლი სოფლის მეურნეობაში.

ბ) სპეციალური ნაწილი.

12) მემინდვრობა; უმთავრესი მცენარეული კულტურები.—პურეულობის მოსავლიანობა (სიმინდი, პური, ქერი, ჭვავი, ლომი და სხვ.).—ყოველწლიური საერთო მოსავალი (პურეულის, ლობიოს, კართოფილის).—ნიადაგის დამუშავების წესები შემოდგომის და გაზაფხულის ნათესებისათვის; ნიადაგის გაპატივება (გაპოხიერება); რა რაოდენობის თესლი ითვლება ერთ ჰექტარზე (ან დლიურზე, ქცევაზე); მოსავლის აკრეფის წესები;—გალეწვის წესები; სარწყავი და ურწყავი მიწების გამოყენების წესები.

ძირ-ნაყოფების და ბოლქვნაყოფთა კულტურა. ძირ-ნაყოფებით დაკავებული მიწის არე (ჰარხალი საკვები, შაქრის; ბოლოკი, თვის ბოლოკი; სტაფილო და სხვ.); როგორ იყენებს მოსახლეობა ძირნაყოფებს; როგორ ინა-

ხავს; მათი საშუალო მოსავლიანობა; კოლმეურნეობაში მოხვედრილი მიწის ფართობი; კარტოფილის მოსავლიანობა; კარტოფილის მოხმარება და გასაღება.—კარტოფილით დაკავებული მიწის სივრცე (კარტოფილის ჯიშები); კარტოფილის საშუალო მოსავლიანობა; როდის შემოდის პირველად ასაწერ ადგილას კულტურა.

ცერცოვან მცენარეთა კულტურა; ლობიო (მისი ჯიშები); ცერცვი; მუხუდო; სესირი, სოია და სხვ.

ტექნიკური მცენარეები: ბამბა, თამბაქო.—ნიადაგის დამუშავების წესები. ბამბის და თამბაქოს დასათესად.—ბამბით და თამბაქოთი დაკავებული მიწის არე.—ბამბის და თამბაქოს პლანტაციების რაოდენობა.—ბამბის და თამბაქოს პლანტაციები საბჭოთა მეურნეობაში, კოლმეურნეობებში და ინდივიდუალურ მეურნეობებში.—ბამბის და თამბაქოს საშუალო მოსავლიანობა.—კონტრაქტაცია.—ბამბის გასაწმენდი მანქანები.

ჩაის ბუჩქის გაშენება.—ჩაის ბუჩქის კულტურა საბჭოთა მეურნეობებში, კოლმეურნეობებში და ინდივიდუალურ მეურნეობებში.—ჩაის ბუჩქით დაკავებული მიწის არე.—ჩაის ბუჩქის პლანტაციების რაოდენობა.—ჩაის ფოთლის საშუალო მოსავლიანობა.—ჩაის დამზადება ადგილობრივ ქარხანაში (ჩაის დამზადების წესები).

ზეთოვან მცენარეთა კულტურა; მზისუმზირის, არახისის და აბუსალათინის კულტურა.

13) თესლთაბრუნვა და მისი მთავარი სახეები.—ადგილობრივი თესლთაბრუნვის თავისებურება.

14) მებოსტნეობა.—საბჭოთა მეურნეობათა, კოლმეურნეობათა და ინდივიდუალურ მეურნეობათა რიცხვი, რომლებიც მარტო მებოსტნეობას მისდევენ.—მებოსტნეობის ხვედრითი წონა სექტორების მიხედვით. ბოსტნების ფართობი.—მებოსტნეობის პროდუქციის რეალიზაცია (კომბოსტო, კიტრი, სტაფილო, ოქროვან ზღაპი, ხახვი, ქარხალი, გოგრა, საშამთრო, ნესვი და სხვ.).

—სად იძენს მოსახლეობა ბოსტნეულობის თესვას? ბოსტნეულის დამზადება-დამარილება (წნილი); გახმობა, როგორ ინახავენ ბოსტნეულობას და სად.

15. **მებაღეობა-მეხილეობა.**—ადგილობრივი ბუნებრივი პირობები ხეხილის გაშენებისათვის;—ბაღების საერთო სივრცე (ხეხილის ნერგებით);—საბჭოთა მეურნეობების, კოლმეურნეობების და ინდივიდუალურ მეურნეობების ბაღები;—ბაღების ფართობის დინამიკა;—ხეხილის მოვლა-წამლობა; ბაღებში უმთავრესად რომელი ხეხილი სჭარბობს (ვაშლი, მსხალი, ქლიავი, ატამი, ჭერამი, ბალი, ალუბალი, კომში და სხვ.); ადგილობრივ ხილის ღირსება; ხილის საშუალო მოსავლიანობა; კოოპერაციის როლი მებაღეობის განვითარებისათვის; სად და როგორ საღებდა ხილი; როგორ ინახავენ ხილს და სად; ხილის გადამუშავება (გახმობა—ჩირი და სხვ.); კონსერვები; კინკრიყას, მოცხარის, მარწყვის, ხენდროს, ჟოლის და სხვ. გაშენება.

სუბტროპიკულ ხეხილის გაშენება; ციტრუსოვან მცენარეთა: მანდარინა, ფორთოხალი, ლიმონი და სხვ.; რა მოედანი უჭირავს ციტრუსოვან ხეხილს; მათი მოსავლიანობა; ციტრუსოვან ხეხილის რეალიზაცია; ციტრუსოვანი კულტურები საბჭოთა მეურნეობებში და კოლმეურნეობებში; იაპონური ხურმა, ზღმარტლი და სხვ.

ზეთისხილის, კაკლის ხის და თხილის გაშენება; ზეთისხილის, კაკლის და თხილის საშუალო მოსავალი; რეალიზაცია.

16) **მევენახეობა და მეღვინეობა.** ვენახით დაკავებული სივრცე; ვაზის გავრცელებული ჯიშები ასაწერ ადგილას; საბჭოთა მეურნეობის, კოლმეურნეობის და ინდივიდუალურ მეურნეობის ვენახები.—ვენახის მოვლა.—ვენახების სახე (დაბლარი, მაღლარი, წამყენი, ადგილობრივი—დაუმყენელი); ვენახის პროდუქცია ერთ ჰექტარ-

რიდან; ვენახის ავადმყოფობანი (ფილოქსერა და სხვ.);
გავრცელების სიმძლავრე და ბრძოლის მეთოდები.—
მელვინეობა; ღვინის პროდუქცია; საშუალო ღვინის მო-
სავალი ასაწერ ადგილას; ადგილობრივი ღვინის ღირსე-
ბა; ღვინის დაყენების წესები; ღვინის შენახვა; ღვინის
ადგილობრივი მოხმარება; ღვინის გასაღება.

არყის გამოხდა.

მევენახეობა - მელვინეობის საერთო მდგომარეობა
ამჟამად გასულ წლებთან შედარებით.

14. სოფლის მეურნეობა (მეცხოველეობა).

ა) მესაქონლეობა საბჭოთა მეურნეობებში, და კოლ-
მეურნეობათა სასაქონლო ფერმების მშენებლობა.

1) საკვები ბაზა; სათიბები და საბალახოები; მათი
სივრცე; მდელოს საერთო სივრცე მდელოების ადგილ-
მდებარეობა; სანახირე მიწები; საკვებ ბალახის გაშენება
(იონჯა, სამყურა და სხვ.); თიბვის დაწყების და დამთავ-
რების დრო; ბალახის თიბვის და აკრეფის საშუალებანი
(ხელით, მანქანით); საშუალო მოსავალი თივისა ერთ
ჰექტარიდან; აკმაყოფილებს თუ არა მიღებული თივა
მეურნეობის მოთხოვნილებას; საბალახოების დახასიათე-
ბა; საზაფხულო და საზამთრო საძოვრები; მათი საერთო
დახასიათება; მომთაბარე მესაქონლეობის სისტემა.

2) მუშა და სარძევე მსხვილ-ფეხა რქოსანი საქონ-
ლის რაოდენობა; ადგილობრივი, შერეული და უცხო.
ჯიშები; არის თუ არა სანაშენო საქონელი; კოლმეურ-
ნეობათა და ინდივიდუალურ მეურნეობათა მუშა სა-
ქონლის უზრუნველყოფის დონე.—რამდენად უზრუნ-
ველყოფილია კოლმეურნეობები და ინდივიდუალური
მეურნეობები ძროხებით.—რამდენს იწველის საშუალოდ
ადგილობრივი ჯიშის ძროხა; წლიური წველა; ლაქტაცი-

ის ხანგრძლივობა; სარძევე საქონლის კვების პირობები; ზამთარში და ზაფხულში; ბაგურკვების და ძოვების პირობები; ძროხების მოვლა; რძის უტილიზაცია; კარაქის, ყველის და ხაჭოს დამზადება; რძის გადამუშავების საშუალებანი (საძლეველი, სეპარატორი და სხვ.).—არის თუ არა ასაწერ ადგილას სახორცე საქონელი; ტყავის უტილიზაცია.—მუშა და პროდუქტული საქონლის გამოყენების ხანგრძლივობა.—ადგილობრივი ფასი ხარზე, ძროხაზე, კამეჩზე, ზბოზე, ზაქზე.

3) მეცხენეობა. ცხენის ჯიშები; მუშა და საჯდომი ცხენები; ცხენების რაოდენობა სექტორების მიხედვით; ცხენების მოშენება.

აქლემის, ვირის და ჯორის მოშენება. ადგილობრივი ფასები ცხენზე, აქლემზე, ვირზე, ჯორზე.

4) მეცხვარეობა. ცხვრის ჯიშები (მათი მოკლე აწერა); მეცხვარეობის დინამიკა; მეცხვარეობა სექტორების მიხედვით; სად და როგორ აძოვებენ ცხვარს ზამთრობით და ზაფხულობით (შემოდგომით, გაზაფხულობით); როდის იპარსება ცხვარი და რამდენი მატყლი მიიღება საშუალოდ ერთი ცხვრიდან წლის განმავლობაში; მატყლის ღირსება, მეცხვარეობის პროდუქტის (მატყლის, ყველის და სხვ.) რაოდენობა; ადგილობრივი ფასი ვერძზე; ცხვარზე, კრავზე და მატყლზე; ცხვრის ყველი (თუშური, ოსური, თათრული და სხვ.) და მისი ღირსება; ვისგან შესდგება მწყემსები; მათი შრომის ანაზღაურება; ადგილობრივ მეცხვარეობის საჭიროებანი და საჭირო მისაღები ზომები მეცხვარეობის განვითარებისათვის.

5) რამდენად განვითარებულია მეღორეობა; მეღორეობა სექტორების მიხედვით; რა ჯიშებია გავრცელებული; მეღორეობის პროდუქტების უტილიზაცია.—მეღორეობის საბჭოთა მეურნეობები.

6) მეფრინველეობა სექტორების მიხედვით; ფრინველის რომელი სახეა უფრო გასრცელებული (ქათამი, ინდაური, ბატი, იხვი და სხვ.); ადგილობრივი ჯიშისა თუ უცხო და რომელი; რა ზომებია მიღებული ზეურნეობის განვითარებისათვის და როგორ უყურებს მოსახლეობა უცხო ჯიშების მოშენებას; მეფრინველეობის პროდუქციის უტილიზაცია.

7) კოლმეურნეობათა სასაქონლო ფერმების მშენებლობა: მერძეობის ფერმები, რიცხვი და მათში მსხვილფეხა საქონლის რაოდენობა; მეცხვარეობის ფერმები (რიცხვი, მათში ცხვარი); მელორეობის ფერმები (რიცხვი, მათში ღორი); მეცხენეობის ფერმები (რიცხვი, მათში ცხენები); მეფრინველეობის ფერმები (რიცხვი, მათში ფრინველი).

15. მებარეშუმეობა.

1) მებარეშუმეობა სექტორების მიხედვით; სად იძენს მოსახლეობა აბრეშუმის თესლს; პარკის საშუალო გამოსავალი ერთ კოლოფ თესლიდან; მებარეშუმეობის პროდუქციის უტილიზაცია; აბრეშუმის ძაფსახვევი ქარხანა; აბრეშუმის საქსოვი ქარხანა; აბრეშუმის ძაფსართავი ქარხანა; თუთის ხის პლანტაციები; მათი მდგომარეობა.

16. მეფუტკრეობა.

1) მეფუტკრეობა სექტორების მიხედვით; მეფუტკრეობის ფერმები (რიცხვი, მათში ფუტკარი); გეჯის და ჩარჩოიან სკების რაოდენობა; სადაა მოთავსებული საფუტკრე (ტყეში, ბაღში, ეზოში); სად მზადდება სკები (ადგილობრივ თუ შემოაქვთ); რა ხელსაწყოები (მანქანები) არსებობს თაფლის სარგჯიდან მისაღებად; როგორ

უვლიან ფუტკარს ზამთრობით და სხვა დროს; ითვისება
თუ არა თაფლის მომცემი ბალახები და ყვავილები; რო-
მელი მცენარეები ითვლება ადგილობრივ მოსახლეობის
მიერ თაფლის მომცემად; არის თუ არა შემთხვევა მათ-
რობელა თაფლის მიღებისა; როდის იღებენ პირველ
თაფლს; საშუალოდ რამდენ თაფლს და ცვილს (სან-
თელს) იღებენ ერთ სკიდან; რომელ ხარისხის თაფლი
ითვლება საუკეთესოთ.

17. მ ე თ ე ვ ზ ე რ ბ ა .

მეთევზეობა და სათევზაო აუზები; თევზის გავრცე-
ლებული ჯიშები; თევზის დაჭერის საშუალებანი; დაჭე-
რილ თევზის გამოყენება და მისი რეალიზაცია (სად და
რა პირობებში); მეთევზეობის არტელები, კოლმეურნეო-
ბები და საბჭოთა მეურნეობები.—საქთევზის მოქმედება.
—თევზის ხელოვნური მოშენება.

18. ნ ა დ ი რ ბ ა .

1) რაზე ნადირობს ადგილობრივი მოსახლეობა უმ-
თავრესად (გარეული ღორი, კურდღელი, დათვი, მგელი,
ირემი, ჯიხვი, კვერნა, ხოხობი, როჭო, იხვი, ბატი, გნო-
ლი, კაკაბი და სხვ.).

2) რა ადგილი უჭირავს ნადირობას ადგილობრივ
მოსახლეობის მეურნეობაში.

3) ნადირობის წარმოების და მოკვლის წესები და
საშუალებანი (თოფი, ხაფანგი და სხვ.).

4) ადგილობრივ მონკავშირის მოქმედება.

5) გარეულ ცხოველების (მხეცების) მოშენება.

19. შინა მართებლობა.

- 1) რამდენად განვითარებულია ასაწერ ადგილში შინა-მრეწველობა.
- 2) შინა-მრეწველობის დარგები და მათი დახასიათება.
- 3) რა მდგომარეობაშია ამჟამად შინა-მრეწველობა.

20. საბჭოთა ვაჭრობა.

- 1) ასაწერ ადგილის სავაჭრო ორგანიზაციების წლიური ბრუნვა სექტორების მიხედვით.
- 2) საკოლმეურნეო ვაჭრობა და მისი ზვედრითი წონა.
- 3) საცალო ვაჭრობის ქსელი (სახელმწიფო ვაჭრ., კოოპერატი., კერძო).
- 4) საქონლის გამტარი ქსელი ქალაქად, სოფლად და სხვ.
- 5) ყველა სახის დამზადებანი დინამიკაში.
- 6) ადგილობრივი წარმოების და შემოტანილი საქონელი და პროდუქტები.
- 7) კოოპერატიული ვაჭრობის ორგანიზაცია.
- 8) რამდენად აკმაყოფილებს სამომხმარებლო კოოპერაცია ადგილობრივ მოსახლეობის მოთხოვნილებას.
- 9) ქალაქის, დაბის, სოფლის ბაზრის ზოგადი დახასიათება.
10. კერძო ვაჭრობის დახასიათება.

21. შინა ნ ს ე ბ ი.

- 1) სოფლის, დაბის, ქალაქის საშემოსავლო და საგასავლო ზოგადი დინამიკაში ძირითად მუხლების მიხედვით.

2) საკასო გეგმის შესრულება საბანკო განყოფილების მიერ.

3) საღსრების მობილიზაციის გეგმის შესრულება ძირითად მუხლების მიხედვით.

22. კურორტები და სამთოკლიმატიური სადგურები.

1) სახელწოდება და აღვლმდებარეობა.

2) კურორტების და სამთოკლიმატიურ სადგურების გეომორფოლოგიური ჰიდროლოგიური და კლიმატოლოგიური აწერა (ზედაპირი; ოროგრაფია; მდინარეები; ნიადაგი; ტემპერატურის რყევა დღის, თვის და წლის განმავლობაში; ქარი; ატმოსფერული ნალექები; მცენარეულობა; მინერალური და სამკურნალო წყლები; სამკურნალო ტალახი; ზღვის ნაპირი; პლიაჟი და სხვ.)

3) კურორტების და სამთოკლიმატიური სადგურების მოწყობილობა.

4) კურორტების და სამთოკლიმატიური სადგურების სანიტარულ-ჰიგიენური მდგომარეობის დახასიათება და სხვა.

1. მშენებლობა.

- 1) რა თანხა იხარჯება მშენებლობაზე წლების და დარგების მიხედვით.
- 2) მშენებლობის მთავარი ობიექტები.
- 3) ადგილობრივი სააღმშენებლო მასალის გამოყენება (ამ მასალების დასახელება).
- 4) ბინათმშენებლობა.
- 5) კომუნალურ მეურნეობის დარგები; კაპიტალური დაბანდებანი კომუნალურ მეურნეობაში.

2. სახალხო განათლება, კულტურა, ხელოვნება.

- 1) მოსახლეობის წერა-კითხვის ცოდნა დინამიკის და სქესის მიხედვით.
- 2) ახალი სასკოლო მშენებლობა.
- 3) ბავშვების სკოლის ასაკამდე ჩაბმა საბავშვო დაწესებულებაში.
- 4) საერთო დაწყებითი, საშუალო, და უმაღლესი განათლება.
- 5) სკოლების სახეები და ქსელი.
- 6) პოლიტსაგანმანათლებლო მუშაობის დაყენების დახასიათება.
- 7) სკოლის გარეშე, სკოლის და პოლიტსაგანმანათლებლო მუშაობის დახასიათება.
- 8) გამანათლებელთა კადრები.
- 9) ბიბლიოთეკები, სამკითხველოები და სხვ.
- 10) ბეჭდვითი საქმე; ჟურნალები; გაზეთები.
- 11) თეატრი, კინო, მუსიკა და სხვ.

3. პარტოზმენეზოზა.

- 1) პარტიული და კომკავშირელთა უჯრედები და მათი მუშაობა.
- 2) პარტგანათლება.
- 3) პარტიის ზრდა.

4. საბჭოთა მუშენეზოზა.

- 1) ადგილობრივი საბჭოების შემადგენლობა—ეროვნების, სქესის, პარტიულობის და სოციალურ მდგომარეობის მიხედვით (წლების მიხედვით).
- 2) მოსახლეობის მონაწილეობა საბჭოთა არჩევნებში.
- 3) საბჭოთა სექციების მუშაობის დახასიათება.

5. პროფკავშირები.

პროფკავშირთა მუშაობის დახასიათება.

6. ჯ ა ნ მ რ თ ე ლ ო ზ ა .

- 1) ასაწერ ადგილის სანიტარულ-ჰიგიენური მდგომარეობა.
- 2) გავრცელებული ავადმყოფობანი და მათი გავლენა მოსახლეობის ზრომის უნარიანობაზე.
- 3) სანიტარულ და სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებათა ქსელი და მოსახლეობის ამ დაწესებულებებით უზრუნველყოფა.
- 4) საბავშვო ბაგათა ქსელი.
- 5) კადრები.
- 6) მოსახლეობის უზრუნველყოფა სამკურნალო დაწესებულებებით და სამედიცინო პერსონალით.

ტფილისი

1934 წ. 12 მარტი.

Universitas Indonesia

K 8.866/2